

ACTIVITEITEN BIJ AANBEVELING

6 BENUT DE KRACHT VAN HET TEAM

De leidraad 'Onderwijs vanuit hoge verwachtingen' geeft inzicht in de invloed van leerkrachtverwachtingen op de leerprestaties van leerlingen. De leidraad is opgebouwd uit zes aanbevelingen om te kunnen handelen vanuit hoge verwachtingen. In deze bijlage staan de volgende twee concrete activiteiten uitgewerkt die horen bij de zesde aanbeveling:

- **Vragenlijst collective efficacy**
- **Analyseer de taal in de lerarenkamer**

Met de activiteiten kun je de mate van collective efficacy in jouw team onderzoeken en bekijken hoe jullie deze kunnen versterken.

Activiteit: Vragenlijst collective efficacy

Collective efficacy is de gedeelde overtuiging van het schoolteam dat teamleden gezamenlijk het verschil kan maken voor iedere leerling. Wanneer er sprake is van collective efficacy, dan reflecteert de schoolcultuur hoge verwachtingen van alle leerlingen.

Onderzoek de collective efficacy binnen het schoolteam door:

1. De vragen uit onderstaande tabel in te vullen. Dit doet iedere leerkracht voor zich.
2. De antwoorden te vergelijken met elkaar. Hierbij lichten teamleden de antwoorden uitgebreid toe.
3. De volgende vragen te beantwoorden met elkaar:
   a. Wat vinden jullie van de mate van collective efficacy in jullie team?
   b. Hoe zou deze verder versterkt kunnen worden?

Stelling	Helemaal oneens	Meer oneens dan eens	Neutraal	Meer eens dan oneens	Helemaal eens
1. Onze leerlingen zijn niet gemotiveerd om te leren.					
2. De leerkrachten geven op als een leerling niet wil leren.					
3. De leerkrachten kunnen ook met de moeilijkste leerlingen iets bereiken.					
4. De leerkrachten missen de vaardigheden om te zorgen voor betekenisvol leren.					
5. De leerkrachten geloven dat iedere leerling kan leren.					
6. Onze leerlingen zijn bereid om te leren als ze naar school komen.					
7. De leerkrachten missen de vaardigheden om met gedragsproblemen om te gaan.					
8. De leerkrachten hebben er vertrouwen in dat ze leerlingen kunnen motiveren.					

Vraag 1, 2, 4 en 7 zijn negatief geformuleerd. Houd hier rekening mee bij de interpretatie van antwoorden.

Bron: De vragenlijst is gebaseerd op: Goddard, R. (2002). A theoretical and empirical analysis of the measurement of collective efficacy: The development of a short form. *Educational and Psychological measurement*, 62(1), 97-110.

Activiteit: Analyseer de taal in de lerarenkamer

Voor het versterken van collective efficacy zijn de taal en de thema's waarover het team spreekt van belang. Om te onderzoeken hoe dit bij jullie zit, kun je het volgende doen:

- Kies een moment waarop je een kwartier lang bijhoudt wat er gezegd wordt, bijvoorbeeld tijdens een overleg of in een pauze. Vraag een collega om hetzelfde te doen.
- Noteer of de gesprekken vooral gaan over de uitvoering van lessen, of over het leren door leerlingen. Zijn gesprekken gericht op samenwerking in het team? Wordt er gesproken vanuit hoge verwachtingen?
- Vergelijk jullie antwoorden met elkaar. Bespreek verschillen om tot een eenduidige interpretatie van de begrippen te komen.

Vervolgens kunnen jullie bespreken hoe jullie als team meer dialoog kunnen voeren over het leren door leerlingen vanuit hoge verwachtingen. Kan dit bijvoorbeeld door het doorvragen op aannames en veronderstellingen? Of door een andere – positieve – interpretatie te laten zien als iemand iets negatiefs zegt? Probeer zelf enkele van jullie ideeën uit en kijk welk effect het heeft.

Uiting in steekwoorden	Uitvoering van lessen	Leren door leerlingen	Samenwerking	Hoge verwachtingen